

# ȘTIINȚELE NATURII

## Situația actuală a Galliformelor în județul Satu Mare

Fazekás Lóránd

### Condiții naturale

Județul Satu Mare este situat în partea nord-vestică a țării, la nord se învecinează cu Ucraina, la vest cu Ungaria. Suprafața: 4345 km<sup>2</sup>.

În relieful județului predomină câmpia - 2/3 din suprafața totală - Câmpia Crasna-Erului, Câmpia Someșului și Câmpia Turului, ca zonă de șes mai amintim Depresiunea Oașului. Pe partea estică se întind Munții Oașului și Munții Gutâului. Ca treaptă mijlocie la sud apar dealurile pe numele Culmea Codrului și Piemontul Tășnadului cu înălțimea 350-550 de metri.

Județul are o climă temperată de tranziție în care predomină influența climei oceanice, mai ales iarna, provocând ameliorarea acesteia fapt căruia se datorează topirea zăpezii.

Vegetația originală a fost stepă și silvostepă în partea vestică și centrală, iar în partea estică păduri de amestec din care și acuma mai este 1200 ha, iar pantele munților sunt acoperite cu păduri de fag.

### Galliforme în județ

În aceste condiții de mediu din ordinea Galliformes sunt răspândite trei specii: *Phasianus colchicus* (fazan), *Perdix perdix* (potârniche) și *Coturnix coturnix* (prepelită). Aceste specii de păsări reprezintă vânat cu pene, de aceea Romsilva județeană evaluează numărul indivizilor și determină condiții de vânare acestora.

### *Phasianus colchicus* - fazanul

La *Phasianus colchicus* efectivul optim pe județ 8600 indivizi, iar existentul la începutul anului a depășit cu 173 % (23.460 de bucăți) efectivul optim, din această cantitate pentru vânare a fost propus 2870, deci 12,2 % pentru vânătorii județeni și 640 pentru străini.

Condițiile cele mai favorabile se găsesc pe câmpia dinire Someș și poalele munților unde densitatea este cea mai mare. Densitatea medie județeană este de 5,4 indivizi/km<sup>2</sup>. (fig1.4/4)

În județ funcționează două fazanării. Una este administrată de către Romsilva județeană și este situată în Pădurea Noroieni care teritorial aparține de Satu Mare. A doua este în proprietatea A.J.V.P.S. și funcționează în hotarul satului Gelu, comuna Terabești, pe lângă Carei.

Fazanăria Noroieni are o suprafață 6 hectar, înconjurată cu păduri în amestec. Are două incubatoare și două ecluzatoare. În primăvara anului 1996 au eclozat 16.700 de pui, din care 18 % n-au supraviețuit. În momentul de față din cele 14 serii în voliere sunt 9.000 bucăți cu diferite vârste, iar 2.200 au fost valorificate pentru export (fig. 7).

Anual aproximativ 1.000 de bucăți sunt așezate în natură pe o parcelă de 1.000 hectar, în perioada de vânare, mai ales pentru vânătorii italieni. Din aceste 1.000 de bucăți aproximativ 50 % rămân în viață. Femelele care rămân în mediu au probleme de cuibărire, în primii ani nu fac cuiburi, ouăle sunt împrăștiate în iarbă cum a fost condițiile în voliere. Pentru eliminarea consangvinității după 4-5 ani efectivul este reînnoit. Coccoșii sunt aduși de la Iași și găinile de la Timișoara. Marea majoritate a fazanilor sunt trimiși în forma vie în Franța și Italia. Condiția de comandă: coada să aibă cel puțin 30 de cm.

Sunt crescute două subspecii: *Phasianus colchicus torquatus* (fazanul chinez) și *Phasianus colchicus tenebros* care are un penaj închis.

Centrul Gelu care este administrat de către vânători nu are incubator, se procură

pui de la centrul Noroieni.

#### Perdix perdix - potârnichea

Numărul existent la începutul anului a fost de 9.900 bucăți din care pentru recoltare a fost propus un număr de 700 pentru vânătorii județeni și 300 pentru străini. Este răspândită în număr mai mare pe câmpie până la poalele munților și dealurilor și în Depresiunea Oașului. Între Someș și Crasna în pete mici efectivul este mai mare, iar în Piemontul Tășnad, Culmea Cădrului, zona muntoasă este foarte rar. Densitatea medie județeană: 2,3 indivizi/km<sup>2</sup> (fig. 2, 4/5).

#### Coturnix coturnix - prepelița

Efectivul evaluat în primăvara anului 1996 a depășit 3.000 de indivizi din care au fost recoltați de către vânătorii italieni 69 exemplare din fondul Doba și 64 exemplare din fondul comunei Apa. Cu privatizarea pământului a crescut simțitor efectivul prepeliței. Este răspândită mai ales între Someș și Canalul Erului, de-a lungul graniței cu Ungaria. Densitatea medie județeană: 0,7 indivizi/km<sup>2</sup> (fig. 3, 4/5).

#### Tetrastes bonasia - ierunca

În perioada de iarnă în Munții Oașului și Munții Gutâului accidental apare și ierunca care probabil migrează din Munții Rodnei sau Munții Maramureșului. Câteva exemplare au fost recoltate la Tama Mare pe lângă granița cu Ucraina (fig. 6/8).

Comparând datele actuale cu datele din anul 1985, putem să spunem că la toate cele trei specii a crescut efectivul. De exemplu la fazan cu 27,7 %, iar la potârnichea cu 10,6 %, la prepeliță nu avem evidența din anul 1985.

Din păcate pararel cu condițiile economice grele a crescut branconajul mai ales la fazan și mai rar la potârniche (fig. 6/9).

Datele au fost procurate din Centralizatorul anual 1985 și 1995 a efectivelor de fazan, potârniche și prepeliță și a recoltelor propuse din jud. Satu Mare. Romsilva R.A. Filiala Teritorială Satu Mare.

Materialul a fost prezentat la Conferința asupra Galliformelor 26-29 oct. 1995, Reghin.

### **The present day situation of the Galliformes in county Satu Mare (Summary)**

The county Satu Mare is located in the north-west of Romania. The landscape is prevailed by plains (of Crasna, Ier, Someș, Tur), on the eastern side are mountains (Oaș, Gutâi). It has a provisional temperate climate, in which dominates the influence of oceanic climate.

In county Satu Mare we have three species: *Phasianus colchicus* L (pheasant), *Perdix perdix* L. (partridge), *Coturnix coturnix* L. (quail). These species are assessed (as number) and can be hunted only in certain conditions.

In 1995 the number of pheasants was 23460, partridges 9900, quails 3000. In the winter time in mountains Oaș and Gutâi apperas *Tetrastes bonasia* Brehm (hazel hen).

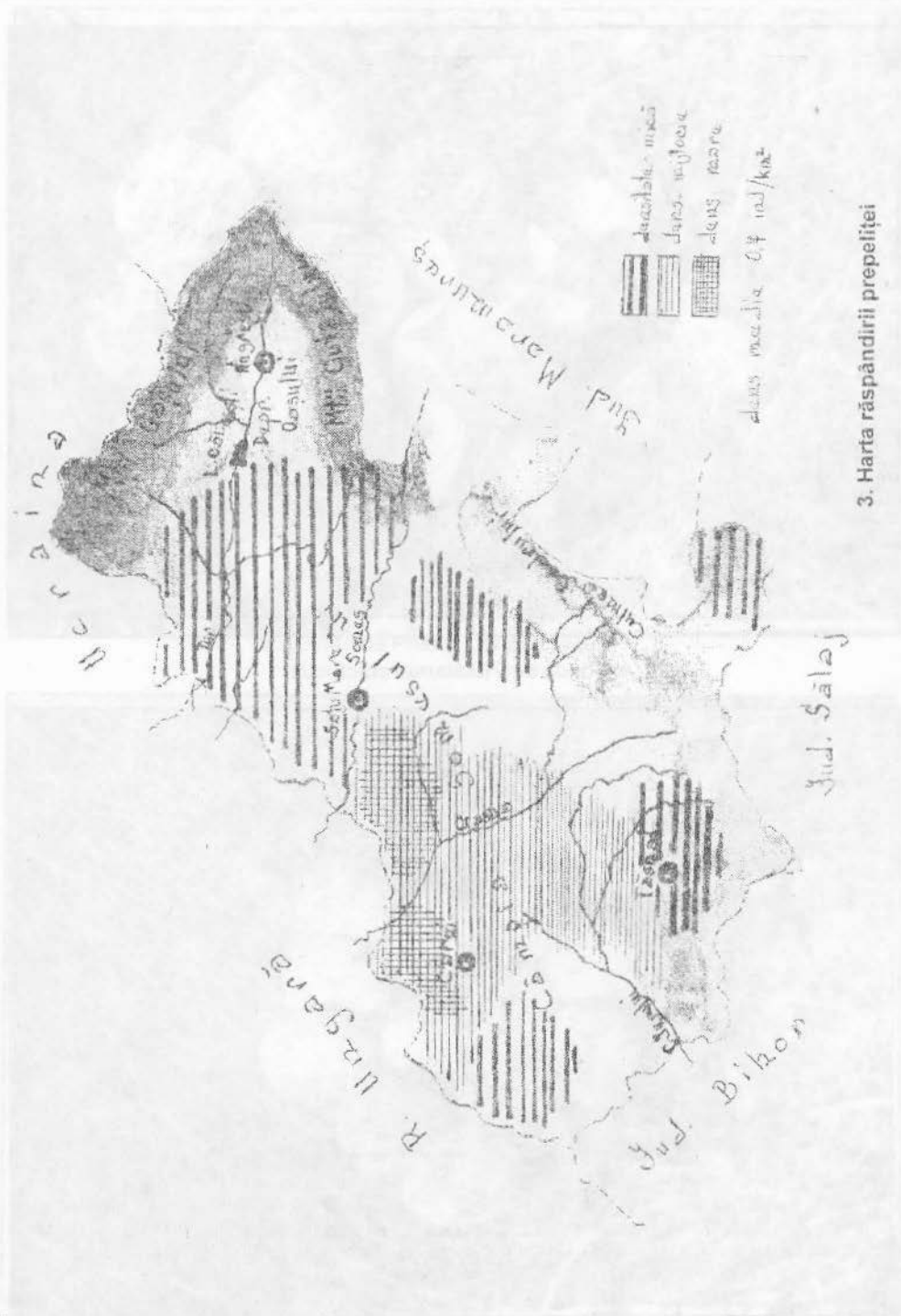
Comparing the present effectives with those from 1985 we are able to say that on the three species the number increased.

#### **The list of illustrations**

1. The expanse of pheasant
2. The expanse of partridge
3. The expanse of quail
4. *Phasianus colchicus* - nest
5. *Perdix perdix* - nest
6. *Coturnix coturnix* - nest
7. Pheasant preserve
8. *Tetrastes bonasia* (naturalized)
9. Ornithological poster

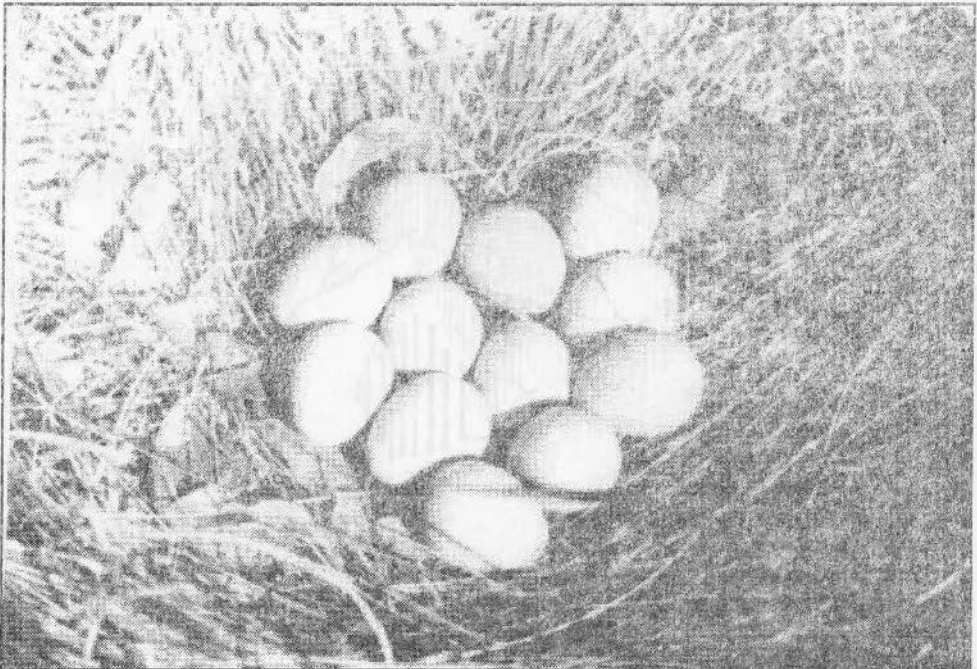








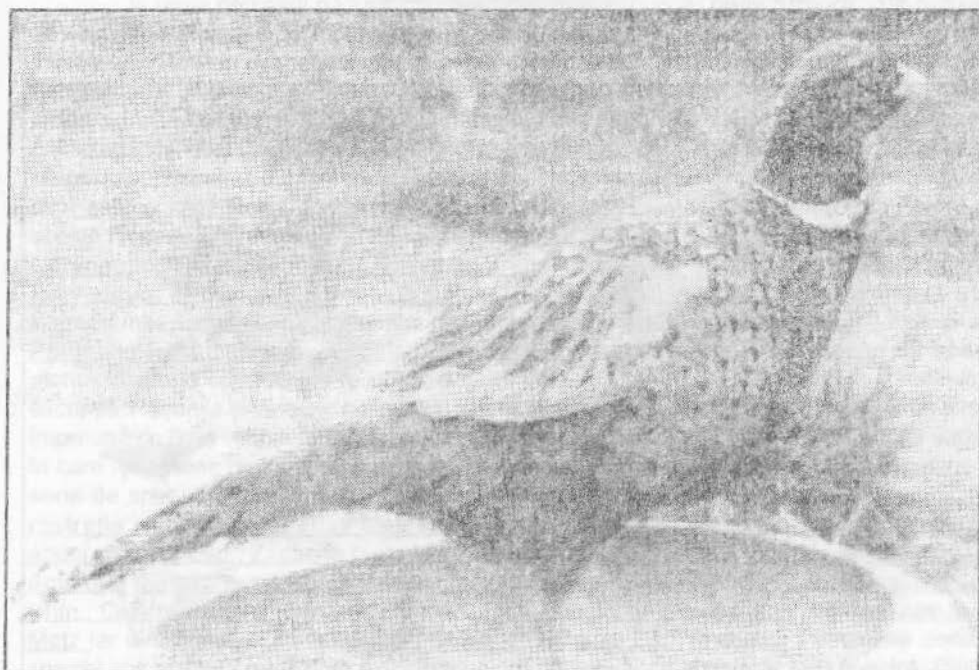
4. Ponda de *Phasianus colchicus*



5. Ponda de *Phasianus colchicus*



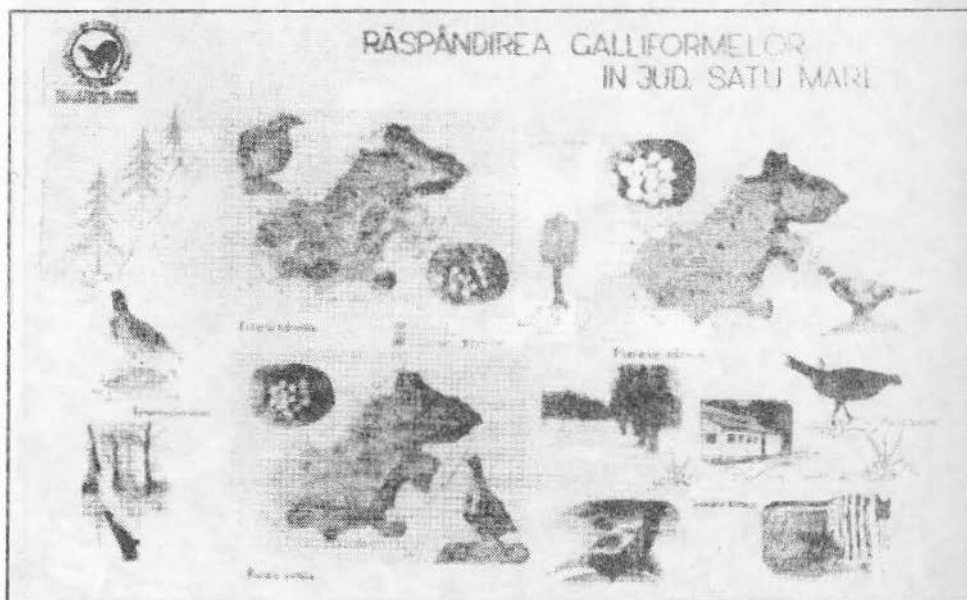
6. Ponda de *Phasianus colchicus*



7. Fazan in volier



8. Ierunca (naturalizată)



9. Poster ornitologic